

บันทึกข้อความ วันที่ ๑ (๑.๓.๑)
มาตรฐานที่ ๑-๑ เดือน พ.ค. ๕๙

ส่วนราชการ ฝ่ายพัฒนาฝีมือแรงงาน

ที่ พม ๑๔๗๙/๒๕๕๙

วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุมัติหลักสูตรฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน สาขาวิชาการลดการสูญเสียในวงจรการผลิต (Production Wastes Reduction)

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

พร้อมนี้ ฝ่ายพัฒนาฝีมือแรงงาน ขอเสนอหลักสูตรฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน สาขาวิชาการลดการสูญเสียในวงจรการผลิต (Production Wastes Reduction) ระยะเวลาในการฝึกอบรม ๑๘ ชั่วโมง (รายละเอียดตามเอกสารแนบ) ทั้งนี้เพื่อจะนำมาใช้ประโยชน์ในการฝึกอบรมให้กับสถานประกอบกิจการ และบุคคลทั่วไป ในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคาม ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๖๖๖

(นายดำรง พิพยลิงห์)

หัวหน้าฝ่ายพัฒนาฝีมือแรงงาน

ที่ รง ๐๔๐๗.๖.๔/ ๓๓๓๓

อนุมัติ

นายสมศักดิ์ เพ็งธรรม
(นายสมศักดิ์ เพ็งธรรม)

ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

๒๕๕๙

หลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ
สาขา การลดการสูญเสียในวงจรการผลิต
(Production Wastes Reduction)
รหัสหลักสูตร.....

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ ยกระดับทักษะความรู้เรื่องการสูญเสียในวงจรการผลิตหรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน
- ๑.๒ วิเคราะห์การสูญเสียการสูญเสียในวงจรการผลิตหรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน
- ๑.๓ แสดงการใช้เครื่องมือเพื่อลดการสูญเสียในวงจรการผลิตหรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน
- ๑.๔ เพื่อสร้างจิตสำนึกและการห่วงโซ่อุปทานในการลดความสูญเสียในการทำงาน
- ๑.๕ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความมั่นใจในการเลือกใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง
- ๑.๖ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้มข้นและกล้าถ้าหากประยุกต์การณ์ความรู้ ความชำนาญในการทำงานเป็นครั้งคราว
- ๑.๗ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับผู้เข้ารับการอบรม

๒. ระยะเวลาการฝึกอบรม

ผู้รับการฝึกจะได้รับการฝึกในภาคทฤษฎีและปฏิบัติที่สถาบันพัฒนามีอย่างงานภาค/ศูนย์พัฒนามีอย่างงานจังหวัดหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในสังกัดกรมพัฒนาฝึกอบรมเป็นระยะเวลา ๑๘ ชั่วโมง

๓. คุณสมบัติของผู้รับการฝึก

- ๓.๑ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป
- ๓.๒ มีพื้นฐานความรู้ในงานที่รับผิดชอบ
- ๓.๓ มีสภาพร่างกายและจิตใจที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการฝึก และสามารถเข้ารับการฝึกได้ตลอดหลักสูตร

๔. วุฒิบัตร

ชื่อเต็ม : วุฒิบัตรพัฒนามีอย่างงาน สาขา การลดการสูญเสียในวงจรการผลิต

ชื่อย่อ : วพร. การลดการสูญเสียในวงจรการผลิต

ผู้รับการฝึกมีระยะเวลาการฝึก ๑๘ ชั่วโมง และผ่านการประเมินผล จะได้รับวุฒิบัตร วพร. การลดการสูญเสียในวงจรการผลิต

๕. หัวข้อวิชา

รหัสวิชา	หัวข้อวิชา	จำนวน	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	ความสูญเสีย ๗ ประการ	๑	-
	ความสูญเสียจากการผลิตมากเกินไป	-	๖
	ความสูญเสียจากการซื้อขายสิ่งของ	๑	๖
	ความสูญเสียจากการรอด้อย	๑	๒
	ความสูญเสียจากสินค้าคงคลัง	๑	๒
	ความสูญเสียจากการผลิตภัณฑ์บกพร่อง	๑	๒
	ความสูญเสียจากการเคลื่อนไหว	๑	๒
	การฝึกหัดเบร์การลดการสูญเสีย	-	๖
	การวัดผลและประเมินผลตามหัวข้อวิชา	-	๖
		๖	๑๒
		๑๘	

๖. เนื้อหาวิชา

ความสูญเสีย ๗ ประการ

(๑ : ๐)

วัตถุประสงค์รายวิชา

อธิบายทฤษฎีความรู้เรื่องการสูญเสีย ๗ ประการ และความหมายของการสูญเสีย

๗ ประการ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการสูญเสียต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในวงจรการผลิต (๗ Wastes) หรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน/การจัดการพลังงาน แนวทางแก้ไขการสูญเสียในวงจรการผลิต (๗ Wastes)

ความสูญเสียจากการผลิตมากเกินไป

(๐ : ๑)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. อธิบายหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการลดการสูญเสียในวงจรการผลิต หรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน/การจัดการพลังงาน อย่างโดยย่างหนึ่ง

๒. วิเคราะห์การสูญเสีย การสูญเปล่าในวงจรการผลิตหรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน/การจัดการพลังงาน อย่างโดยย่างหนึ่ง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญของการลดต้นทุนในกระบวนการผลิตที่ทุกคนมีส่วนร่วม การทราบหน้ากากและมีจิตสำนึกในการลดต้นทุนเพื่อความมั่นคงขององค์กร หลักการประหยัดและการลดต้นทุนแต่ไม่ลดคุณภาพ หรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน/การจัดการพลังงาน อย่างโดยย่างหนึ่ง การลดต้นทุนด้วยการลดการสูญเสีย การลดต้นทุนโดยการกำจัดความสูญเปล่าต่าง ๆ ในการทำงาน เช่น การวางแผนการผลิต การลดขั้นตอนการผลิต การลดการรออย่างนานหรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน/การจัดการพลังงาน อย่างโดยย่างหนึ่ง การคำนวณค่าใช้จ่ายที่ลดได้จากการลดการสูญเสีย จะเป็นการคาดการณ์ส่วนหนึ่งดึงความต้องการที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เพื่อไม่ให้เสียโอกาสในการขายสินค้าหรือบริการและเตรียมพร้อมในตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างทันท่วงที อันทำให้เกิดต้นทุนเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นวัสดุดิบ แรงงาน ค่าจัดเก็บสินค้า บรรจุภัณฑ์ การขนส่ง เป็นต้น

ฝึกปฏิบัติ วิเคราะห์การสูญเสีย การสูญเปล่า ในวงจรการผลิต เพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษา และกิจกรรมระดมสมองแก้ไขปัญหาเพื่อลดการสูญเสียและลดต้นทุนการผลิตหรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน/การจัดการพลังงาน อย่างโดยย่างหนัก

ความสูญเสียจากการขนส่ง

(๑ : ๒)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. อธิบายหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการลดการสูญเสียจากการขนส่ง

๒. วิเคราะห์การสูญเสีย การสูญเปล่าในวงจรโลจิสติกส์

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญของการลดการสูญเสียการขนส่ง ซึ่งมีหลายสาเหตุไม่ว่าจะมาจาก การเดินทางหรือการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบทั้งก่อน ระหว่าง หรือหลังกระบวนการผลิต การจัดเก็บในคลังสินค้า/สินค้าคงคลัง การขนย้ายไปไว้ชั่วคราว แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือการขนส่งวัตถุดิบ/สินค้ากึ่งสำเร็จรูป งาน เป็นต้น

ความสูญเสียจากการรอดอย

(๑ : ๑)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. อธิบายหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการลดการสูญเสียจากการรอดอย

๒. วิเคราะห์การสูญเสีย การสูญเปล่าในการรอดอยวัตถุดิบ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญของการลดการสูญเสียจากการรอดอย อันเกิดจากการขาดความสมดุล อันเนื่องมาจากการวางแผนการไหลของวัตถุดิบในกระบวนการผลิตที่ไม่ลงตัวหรือไม่เดียว การศึกษาความไม่สมดุล ความเร็วในการผลิต ความล่าช้าในการผลิต ระยะทางระหว่างกระบวนการผลิตที่ห่างไกลกัน การเติมวัตถุดิบ ในคลังสินค้า ความไม่สัมพันธ์ของเครื่องจักรอัตโนมัติกับพนักงานที่ทำงานแบบ Manual หรือแม้กระทั่งจาก ความสามารถของพนักงานเก่ากับพนักงานใหม่ในการส่งมอบงานต่อ กัน เป็นต้น

ความสูญเสียจากสินค้าคงคลัง

(๑ : ๑)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. อธิบายหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการลดการสูญเสียจากสินค้าคงคลัง

๒. วิเคราะห์การสูญเสีย การสูญเปล่าจากสินค้าคงคลัง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญของการลดการสูญเสียจากสินค้าคงคลัง ซึ่งคลังสินค้าและสินค้าคงคลัง มักเป็นการทำงานคู่กัน ศึกษาวัตถุดิบในการผลิต วัตถุดิบระหว่างการผลิต สินค้ากึ่งสำเร็จรูป หรือสินค้าสำเร็จรูป โดยจะต้องไม่ให้มีการเก็บไว้มากเกินความจำเป็น หรือการใช้ในกระบวนการผลิต รวมถึงศึกษาการกำหนด พื้นที่ในเก็บรักษาและอุปกรณ์ที่ใช้ในวงเรียงจัดเก็บภายในคลังสินค้า หากจะเลยการใช้วัตถุดิบและสินค้า กึ่งสำเร็จรูป หรือสินค้าสำเร็จรูป จนไว้ในสต็อกนานจนเกิดความเสียหายจัดเป็นของเสีย

ความสูญเสียจากผลิตภัณฑ์บกพร่อง

(๑ : ๑)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. อธิบายหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับความสูญเสียเนื่องจากผลิตภัณฑ์บกพร่อง

๒. วิเคราะห์การสูญเสีย การสูญเปล่าจากผลิตภัณฑ์บกพร่อง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญของการลดการสูญเสียจากผลิตภัณฑ์บกพร่อง สาเหตุที่ทำให้ผลิตภัณฑ์บกพร่อง คันหนาต้นตอหลักๆ ของความไม่มีคุณภาพมาให้ได้ทั้งทางคนที่ไม่มีความชำนาญ และไม่มีจิตสำนึกด้านคุณภาพ เครื่องจักรที่ขาดการดูแลเมื่อการเสื่อมสภาพ และวัตถุดิบที่ไม่มีคุณภาพ ไม่มีการควบคุม supplier ที่ดีพอ ไม่มีการตรวจสอบเข้า หรือตรวจสอบพิธี ศึกษากระบวนการที่จะต้องนำกลับไปทำใหม่ หรือ ซ่อม หรือลดเกรดขายถูกๆ หรือไม่ก็ทิ้ง เป็นความสูญเปล่า

ความสูญเสียจากการเคลื่อนไหว

(๑ : ๑)

วัตถุประสงค์รายวิชา

๑. อธิบายหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการลดการสูญเสียจากการเคลื่อนไหว

๒. วิเคราะห์การสูญเสีย การสูญเปล่าจากการเคลื่อนไหว

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญของการลดการสูญเสียจากการเคลื่อนไหว ศึกษาสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานที่ออกแบบไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการเคลื่อนไหว

การฝึกทักษะการลดการสูญเสีย

(๐ : ๖)

วัตถุประสงค์รายวิชา

แสดงการใช้เครื่องมือเพื่อลดการสูญเสียในวงจรการผลิตหรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน/การจัดการพลังงาน อย่างโดยย่างหนึ่ง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกปฏิบัติงานในการลดการสูญเสียโดยลดต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ การพยายามมูลค่าสินค้าคงคลังที่จัดเก็บเมื่อเทียบกับยอดขาย (วัตถุดิบหรือ WIP หรือ สินค้าสำเร็จรูป) หรือเพิ่มระดับการบริการ (ส่งมอบตรงเวลา) ได้แก่ การลดจำนวนงานล่าช้าต่อเดือน หรือการลดเวลาการล่าช้าของงานต่อเดือน หรือใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ช่วยในการจัดตารางการผลิตหรือ การควบคุมคุณภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดตารางการผลิตหรือการควบคุมคุณภาพหรือกระบวนการด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน หรือการลดการสูญเสียด้านพลังงาน/การจัดการพลังงาน อย่างโดยย่างหนึ่ง โดยฝึกอบรมแบบ การฝึกปฏิบัติงานจริง (On-the-Job Training) หรือ กิจกรรมกลุ่มย่อย (Small Group Activity) หรือ กิจกรรมกลุ่มด้านคุณภาพ (Quality Control Circle)

การวัดผลและประเมินผล
วัดผลและประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการฝึก หรือตรวจสอบการปฏิบัติงานตาม
หัวข้อที่กำหนด

(๐ : ๖)

ผู้จัดทำหลักสูตร

(นางจันเพ็ญ ทองสารไตร)

นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ

ผู้เสนอหลักสูตร

(นางจันเพ็ญ ทองสารไตร)

นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ

ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายดำรง พิพิธสิงห์)

หัวหน้าฝ่ายพัฒนาฝีมือแรงงาน

ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายสมศักดิ์ เพ็งธรรม)

ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคาม